

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr. — Fgyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K - Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

A jövő költségvetési év.

Budapest, 1895. aug. 4.

A hét krónikása nem sok feljegyezni valót találna ezen a héten, mikor az összes politikai tényezők javában nyaralnak és még életjelt sem adnak magukról. Most látszik meg csak, hogy micsoda hatalmas publicitás az a parlament, melynek most még legkiválóbb tagjai is elvesznek a nyári csendben. Mintha megszüntek volna létezni. Még nevük említését sem halljuk. A közélet találkozó helyei mind üresek és körülbelül ilyen szokott maradni a szezon szeptember közepéig. A nagy alvók ekkor szoktak ébredezni. Most ennek a nyári szendernek idején csak a minisztériumokra szorítkozik a közéleti tevékenység és pedig a mostani uralkodó planéták szerint a pénzügyminisztérium ablakaiból lehet látni késő éjjeli világot. Lázás munka folyik ott, a jövő évi költségvetés összeállítás körül, melylyel augusztus derekáig készen kell lenni, hogy aztán a minisztertanács elé terjesztve, megkezdődjenek az ugynevezett hosszú miniszteri tanácskozások, mikor a miniszterek még ebédelni sem érnek rá. Az államkormányzatnak ez a nagyhete. Közönségesen nyílt vagy lapangó válságokkal szokott az a miniszteri főellenőrzési szemle végződni. Itt szoktak ugyanis felmerülni a válságokra vezető nézeteltérések. Addig, míg a mi-

niszter a saját bureau-jában, saját szakmája körében dolgozik, ha csak valami feltűnő baklövést el nem követ, amelytől természetesen mindegyik szorgosan óvakodik, a kormánykrízisektől tartani nem lehet.

Másként áll a dolog, mikor az egyes miniszterek egész kormányzati ágazatukra nézve, tételről-tételre, lépésről-lépésre kész tervekkel lépnek a nagy konferenzia elé és pénzt kérnek terveiknek megvalósítására. Ebben belejátszik a személyes ambíció és az akarati erő, a cselekvési vágy és szenvedély. Ez természetesen a többi kollegák részéről esetleg ellenkező áramlatot provokálhat, különösen, ha több temperamentumos férfi ül a piros bársonyszékeken és vannak nekik érett ideáik, amelyeknek megvalósítására ellenállhatatlan szenvedéllyel törekednek.

A budget keretét az állami bevételek irányítják. Most különösen vigyázni kell, hogy vissza ne essünk a deficitbe, melyből nagy ügygyel-bajjal valahogy kivánszorogtunk. A mostani kormánynak helyzetét a budget összeállítása körül különösen súlyosbítja, hogy az állambháztartás rendezésére felhasznált rendes és rendkívüli anyagi források kezdenek apadni. A szeszadó-, regale-jövedelmek kezdenek időszakonként kimaradozni. Ennek az évnek az első hónapjában nagymérvű csapadékot mutatott a közjövödelmeknek ezen olajos korsója, melyről azt hitték, hogy

kifogyhatatlanok lesznek. Ehhez járul, hogy a mostani kormány nyakára szakadtak az előbbi kormányok által kezdeményezett, de végrehajtásra csak most kerülő költséges reformok, melyek sokkal többbe, talán ötszörösébe kerülnek azoknak az összegeknek, amelyeket ezen reformoknak tervezői prelináltak. Az állami anyakönyv közel három millióval megfekszi az országos költségvetést, holott kezdetben csak potom 8000.000 forintból volt szó. Maguk a dologi kiadások többbe kerülnek az államnak, nem számítva ehhez az egyes községek terheit az állami anyakönyvek fentartására vonatkozólag. (Vége köv.)

Háromszék vármegye közigazgatási bizottságának üléséből.

Sepsi-Szentgyörgy, júl. 6.

Potsa József, főispán elnölete alatt lefolyt ülés főbb mozzanatairól a következőket említjük fel:

Konec Albert kir. alügyész állását elfoglalván, a gyűlésben a kir. ügyészt helyettesítette.

A havi jelentések szerint a közigazgatás menete a következő volt.

Közigazgatás.

Tompá Miklós alispán jelentése szerint, a vármegyei tisztikar teljes létszámban volt.

Domokos Miklós II. aljegyző és Gazda Gyula főszámvevő július hó 15-től kezdődőleg 28 napi szabadságidőt élveznek.

Iktatóra érkezett 2121 drb.

Egyéves utlevél kioszközlötett 13 drb, 15 napos utazási igazolvány kiadott 124 drb.

TÁRCZA.

Iskolai élményeimből.

Irta: L.

Midőn végezve a középiskolákat Sz... be mentem a praeparándiára „Lehramtscandidat”-nak, a strázsamentbe szállottam egy árvaházi „Ausspeiser”-hez.

Ez az uri-ember benn lakott az intézetben, ő élelmezte az árva gyermekeket, látszott is rajta, mert sötétben az alakját nem igen lehetett volna egy talpra állított ötvenes hordótól megkülönböztetni, melynek tetején egy nagy döblőcs (sütőtök) volt.

Felösége „gnädige Frau” volt, selyembe, bársonyba öltözött és hintóban járt.

A kis „Fräulein Emilie”-t tanítottam olvasgatni, ezért kaptam pompás kosztot (nem azt, mit a székelek hívnak kosztot, hanem frustukot, ebédet, vacsorát) s egy kis kamarácskában szállást és teljes ellátást.

Igazán jól volt dolgom, de bizony sajnos, az ausspeiser urnak kevésbé érdemeltem meg jószágát, mert Emilia kisasszonyt, ki alig volt 5-6 éves, de annyira zsarnok, hogy a „gnädige” mama és a „Pápa” kedveért akárhányszor tánczra kerekedtek, hogy csak amugy esurgott le arczukról az izzadság, nem igen tanítottam soha a „Fibel”-ből, többnyire én olvasgattam neki a — képes könyveiből, hogy mik

vannak abba rajzolva? Ő így kívánta s nekem parancs volt minden szava.

Rendesen délután, ugy 5 óra táján tartottuk a privátát, mikor többnyire a „nagyaság” is jelen volt s ha a „kisasszonyka” esetleg gusztust kapott az ABC-hez s abban 3-4 betűt felismert a „gnädige” örömeiben engem is megozsonnátott rögtön.

Azonban a könnyű és kövér élet nem tartott sokáig, mert csakhamar beköltöztem a városba s helyemet a „Fräulein Emilie”-nél más foglalta el.

A dolog ugy történt, hogy házigazdám fiának révén, ki valami hivatalnok volt a városban (tudni kell, hogy Sz... ben a strázsament a városon kívül van) beloszerettem menyasszonyának nővérebe.

Eleinte csak azért mentem Dolfival oda, hogy magamat a német társalgás által Armin nyelvben gyakoroljam, hát később azon kaptam rajta magam, hogy én nem tanulni, hanem a szép szász lányhoz kurizálni járok.

No, ez még inkább tetszett Dolfiéknek, mert olyankor, midőn én is odamentem, a két jegyes egy szegletbe húzódott s háborítlanul suttohattak egymással jövőjükrol.

Hát én is haladtam szépen a német konverzáczióban; az ígéhajtogatásban valóságos virtuozzá váltam. Különösen tudtam a „lieben” ígét rendkívül szépen hajtogatni. Azt annyiképen tudtam várni szászul, hogy Hänni megesküdött, mikép azt senki úgy nem tudná s néha-néha egy-egy czuppanós bizonyítványát is kaptam tőle arról titokban.

Fátumom azonban csakhamar megirigyelte

nyelvtani bravuromat s a gőzerővel haladó tanfolyam közepébe, épen a legérdekesebb helyen, egy pontosvesszőt kanyarított, s az olyan jellemző volt, hogy pontnak is megjárta, mi aztán teljesen befejezte a Hänni mentorságát.

E czélra egy vén kisasszonyt fogott, ki pontosvesszőnek csakugyan jól pászolt, mert az ormótlan nagy ehignon, mit fejére rakott, ugy megnövelte azt, hogy vézna, görbe termetével egy jókora pontosvesszőnek látszott.

Ott lakott ő is a strázsamentben, egy vén penzionátus bátyjával. Rideg lakásuk esőndjét egy kövér, nehezen biezegő, de annál mérgeesebb, örökké morgó kis eb és egy még kövérebb ezirmos kandur osztotta meg velük.

Házuk előtt egy kis kerteeske volt, szép esokros violákkal; a vén kisasszony nagyon szerette őket, s ha kuttyája, macskája nem járt volna mindig nyomába, abból, hogy egész nap violái közt ült, azt hitte volna akárki is, hogy csak egyedül azokat szereti.

No, még magamat se gyűlölte, mert azok a rózsák, miket ránczos képére festgetett mindennap, arról tanuskodtak, hogy nem kis önszeretet lakott benne.

Dulezineámhoz előtte kelle járnom, ő és violái okozták szerencsétlenségemet.

Shokás volt akkor ott, hogy ha valakit nevenapjára megakartak tisztelni, friss virágokból fűzött koszorút akasztottak éjjel az ablaka fölé.

Közeledvén Hänni nevenapja, én is megren-

Adóügyek, pénzügy.

Tusa Gyula pénzügyi tanácsos, királyi pénzügy igazgató jelenti, hogy július hóban egyes adók ezimén befolyt 16570 frt 53 kr, 811 frt 83 kkal kevesebb a megelőző évi hason havinál, hátrálék 241,277 frt 15 kr, haddij befizetés 62 frt 55 kr, 32 frt 55 kkal több a megelőző évi hason havinál.

Az összes ágazatokban 123,928 frt, 6464 frttal több a megelőző évi hason havinál.

Engedélyezett házadómentesség 14, fizetési halasztás 1, dohányárulási engedély 7, só 6, bélyeg-eladás 2 esetben.

Fogházügy, közbiztonság.

Konez Albert, kir. alügyész szerint a kézdí-vásárhelyi kir. törvényszéki, valamint a megye területén levő kir. járásbírósi fogházakban 1895. július hó utolsó napján le volt tartóztatva 35 elítelt és 16 vizsgálati, összesen 51, ezekből 46 férfi, 5 nő.

Időközben megfordult 54 egyén.

Bűnvádi feljelentés beérkezett 70.

Súlyosabb bűneset nem merült fel.

Törvényszéki boncolás 1 esetben volt.

Gyámügyek.

Séra Tamás árvaszéki elnök jelentéséből felemlítjük, hogy június végén az árvák létszáma volt 10846 személy, júliusban gyámság alá jött 83 személy, összesen 10929 személy. Ebből felszabadult teljkorúság által 6, nagykorúsítás által 4, férjhezmenetel által 6, halálozás által 2, együtt 18, július végén gyámság alatt maradt 10911 személy.

Június végén gondnokság alatt maradt 499 személy, júliusban gondnokság alá jött 1 személy, összesen 500 személy.

Közüktatásügy.

Csánki Viktor, kir. tanfelügyelő jelentését a következőkben közöljük:

Az iskolai évi vizsgálatok a múlt hóban (júniusban) annyira lekötötték a hivatalt, hogy tulajdonképeni belterjesebb működést a kijelölt iskolák államosítása iránt nem kezdhetett; e hónapban a többféle vizsgálatok lezajolván, teljes ügykezelését az állami iskolák létesítése, szervezése és minél előbb való megnyitására fordította. Erre indította és kötelezte a miniszternek már az 1892. évben 59.028. és f. évben 21997. sz. a. kiadott rendelete is. Ehez képest Háromszékvármegyében a magyar nemzeti népnevelésnek ezúttal továbbfejlesztése szempontjából az államosításra kitűzött legtöbb községben a kellő helyszíni tárgyalást megéjtven, a vonatkozó tárgyalási jegyzőkönyveket, szükséges kötelező nyilatkozatokat és a tanhelyiségek ideiglenes elhelyezésére, azok berendezésére szükséges ajánlatokat beszerelvén, sürgős felterjesztéseket tett a miniszteriumhoz, hogy az iskolák, ha nem saját épületben

is, de ideiglenesen bérházakban helyeztessenek el, mert hiszen már maga a megfelelő terület kijelölése, annak megszerzése, iskola céljára felajánlása, annak törvényhatósági jóváhagyással való ellátása, a miniszterium által elfogadása, az állam tulajdonába telekkönyvezése, azután az árlejtés kifizetése, szerződés megkötése, felterjesztése, elfogadása, stb. stb. s csak aztán lépést tette a legszorgosabb utánjárás mellett is sok időt vesz igénybe.

Igy egy lépéssel haladt elé a kökösi, bitai, közdimartonfalvi, sósmezői, hídvegi iskolák államosítása tárgyában a községek részéről megajánlottaknak a törvényhatósági jóváhagyással való ellátásával. A községek ajánlatainak a közoktatásügyi miniszterium által való elfogadása, s az ezzel járó formalitások után a kir. tanfelügyelő felterjesztésére, reményleni lehet, hogy az iskolák államosításának kimondása már csak rövid idő kérdése lehet. Mindezen helyeken az állami iskolák megnyitását a jövő tanév elejére kérte.

„Sósmezőn a község a legridegebben elzárkózott az állami iskola elől, telket sem adott, de nem kétem, hogy az állam karja idáig is elér, s e határszéli helyen a magyar nyelv is bangzani fog; lassan-lassan meg fog gyökeresni a felállítandó állami iskola, s mód nyújtatik ezzel a lakosságnak, hogy saját nyelve mellett a hivatalos magyar állam nyelvét saját érdekében elsajátítsa.

(Folyt. köv.)

Vadász-egyleti közlemény.

„A kézdí-vásárhelyi és vidéki vadászegylet” 1895. augusztus hó 8-án tartott évi közgyűlésének jegyzőkönyvi kivonata.

Elnök távollétében alelnök üdvözlővén a megjelent tagtársakat, azon kéréssel nyitja meg a közgyűlést, hogy az a „területőri” intézmény megtartása vagy elvetése iránt határozzon.

Miután területőrök, mint ilyenek, az egylet fennállása óta annak semminemű szolgálatot nem tettek, az orvvadászokat nem jelentették fel, sőt azokkal komparizálódva rendszeres vadászati műveleteket végeztek s így az egyletnek hasznára nem voltak, sőt annak érdekei ellen munkálkodtak: a területőri intézmény elvetése s helyette a „vadászszolga” intézmény életbeléptetése vált szükségessé a mely azonban a vadászati törvények szemmel tartása mellett a mi viszonyaink között nem alkalmazható s ezért a területőri intézmény, bizonyos megszorításokkal s az egylet érdekeit nem respektáló területőrök kihagyásával, megtartatott.

Az egylet a közgyűlés határozata értelmében a területőrökkel szemben szigorral fog eljárni s egyetlen kihágást sem fog elnézni.

Ezzel szemben minden fővadász tarthat magának egy vadász szolgát a vadászati törvények intézkedése szerint.

Ezután a kilépő tagok felmentése és az új tagok bejelentése következett, s a területőrök létszáma határozatott meg.

Utána a közgyűlés megbízta titkár, hogy azon tagokat, kik tagsági díjakkal s más egyebekkel hátrálékban vannak, írásbelileg szólítsa föl kötelezett-ségeik teljesítésére.

A közgyűlés határozata értelmében titkár egy hivatalos írtatban megkéri a járási főszolgabíró urat, hogy a megyei hatóság által elrendelt hivatalos hajtóvadászatról minden egyleti tagot értesíteni sziveskedjék, hogy azoknak idejéről és helyéről mindenki tudomást vehessen.

Végül a vadászterületek revidiáltattak s azok megtartása és szaporítása érdekében tettek intézkedések.

Az egylet tagjainak és területőreinek névsora az 1895—6-iki vadász évrára:

Elekes Béla elnök, Csibý Tamás alelnök, Dr. Bárdocz Gyula titkár, Gábor Péter vadászmeister, Erdélyi Károly pénztárnok, Dr. Szaesvay Gyula ügyész, Damokos Mihály, Potsa Gyula és Rápolthy Károly választmányi tagok, Darkó Gábor, Rápolthy László és Páll Péter póttagok, Dr. Antal Mihály, Bartha Béla, Beno János, Bogdán Imre, Bernáld György, Bujdosi Ferencz, Gróf Csáki Zsigmond, Csiszár Dénes, Csiszár Pál, Damokos Dénes, Damokos Albert, Erdős Sándor, Fejér János, Fekete András, Fülöp Simon, Gyárfás László, Hitzler György, István András, Jancsó Elek, Klein Márton, Kőnczey István, Lőrincz József, Nagy Domokos, Kocsis István, Nagy Gyula, Koos András, Papp Józsiás, Diákossy József, Soliom Miklós, Soliom Tamás, Szász József, Szabó Géza, Tamás Elek, Tóth Lajos és Várnay Sándor vadászegyleti tagok.

Bálint Lajos, Benkő Gábor, Cseh József, Gyergyai Károly, Köntzei Gáspár, Kovács Pál, Fetés Ferencz, Sübek Ede, Zonda Mihály és Vojna Ferencz területőrök.

Az egyletnek van tehát ez idő szerint 47 vadásztagja és 10 területőre.

K.-Vásárhely, 1895. aug. 8.

Dr. Bárdocz Gyula,
titkár.

Füldői levél.

Kovácsna, 1895. aug. 8.

Nem tartozom ama bizonyos mankós emberek közé, kiket ölben hoznak a fürdőre s a fürdő évad

deltem a kertésznél egy koszorut, melyet aztán késő este, mikor már senki se járt az utcán, én hoztam el a kertészről s Hänni ablaka fölébe, a falra, egy ott kapott szegre, magam akasztottam fel.

A koszoruban bőven ékeskedtek a szép esakros violák, mert Hänni nagyon szerette azokat. Igen örömdent rajta s lostem ablakomból reggel, hogy a szép szász leány mint fog benne gyönyörködni.

Mindháromunk lakása: a Hänni, a Klopsideái s az én szállásom mind egy utcában voltak, közel egymáshoz, hát figyelemmel kísérhettem, hogy a Hänni ablaka körül mi történik, anélkül, hogy magamat mutattam volna.

A eselédnép korán kelvén, csakhamar észrevette a koszorut, odacsődült alá s hangosan bá-mészakodott felette.

— De nini, hisz' azok a kisasszony violái — mondá az „alinea” szolgálója s nyargalt haza eldisekedni, hogy felfedezte a violákat, miket az éjjel elloptak — ott virítanak ni, a Stenczelék Hännijának ablaka felett.

Perez alatt ott volt ismét, a kisasszonyát is oda hívta s újjával a koszorura mutogatott.

A vén szűz kidüldött szemekkel meredt a koszorura, s különben is szörnyű deránszirt öltözötben lévén, a végtelen ingerültség oly állapotba hozta, hogy az ó-kor furiai hozzá képest valószínűs angyalok lehettek.

A dühtől iszonyuan eltorzult ráncos képére, melyen alvász közben a festék részint feleserepezett, részint ledörgölgödött, szürke, gyér haja szerteszét fityegett ki főkötője alól; szemei tágra meresztve,

álomtól veresen úgy világlottak gödreikből, mint mikor a teleholdat vékony fellegfátyol takarja felkelésekor.

Eppen akkor bujt ki az ágyából, magára hirtelen csak egy alsósoknyát kapott, lábait paecsonkebe dugta s rohant szolgálója után, ki avval vonta fel álmából, hogy a violákat ellopták, de megkerültek.

Arra a hirre, hogy féltett violáit ellopták s azok egy gyűlölt leánynál vannak, (a vén leányok minden fiatal nőt gyűlölnék, az asszonyt azért, hogy mért ment férjhez, a lányt pedig azért, hogy mért ifjabb mint ő) mindent felejtett, csak a végtelen bosszúság, elkeseredés ragadta meg sysiphusi erővel.

Mikor meggyőződött arról, hogy virágai le vannak tartolva, úgy rohant Stenczelék elé, mint a kölykét kereső tigris. Félkezétesipőjére vágta, jobb-jával a koszorura mutatva, feltátotta nagy száját, mint a csapa, mikor prédájára rohan, de az indulat miatt csak tátogott s mutogatta szétálló fogait, hangot nem tudott adni.

Egy percz múlva azonban megeredt aztán bezeg tüdeje zsilipjén a szóár; nines az a vihar, mely oly sebesen forgatná a szélmalom vitorláit, mint a mily gyorsan kezdett a nyelve peregni.

Messzehangzó sikoltozására, rémes átkozódására, rögtön kiügyült a szomszédság minden lakója; a férfiak mindegyike felkapott valamit kezébe, az asszonyok egy-egy kártya vízzel rohantak az utcára; azt vélte mindenik hirtelenében, hogy tűz van valahol.

Mások a gondolt rabló, vagy gyilkos után iramodtak; szóval, egy percz alatt olyan lóvás-futás

keletkezett, hogy a ki távulról látta, el nem képzelhetto, hogy mi történt?

Végre meglátták a corpus delictit; az ott vesztett hadonászó vén kisasszony kiabálásaiból megértették a vérfagyasztó történetét, elkaczagták magukat s bosszusan dörmögve visszatértek lakaikba, otthagynván a vén szotyrot, hogy lássa mit csinál virágaival.

Az már egy előkészített villával a szép koszorut lerántotta s a gyönyörű violákat belőle ki-tépte, a többi földhöz vágta, lábaival összetaposta s a hatalmába kerített virágokkal kezében folytonos átkozódás között haza esoszogott.

Hänni az egész affaire alatt egy perecre sem mutatta magát természetesen s én is nagy bölesen hallgattam, mivel a vén bestia senkit se emlegetett névleg, csak a szemtelen tolvajt átkozta, s én pedig sokkal gyermekebb és tapasztalatlanabb voltam, minthogy a gyalázatos Xantippe moeskolódásait nyílt fellépésemmel el mertem volna hallgattatni.

A váratlan hir, hogy a vén kisasszony violáit ellopták; a látvány, hogy azokra ráismertek s végig hallgatása a vén esoroszlya rettenetes szitkainak, olyan zavarba ejtett, hogy bár nagyon fájt szívem a szép szász leányért és a drágán fizetett koszorom elpusztulásáért, ki sem mertem bujni jó ideig szobából, hanem titokban még azon este összepakoltam holmimat s beköltöztem a városba.

A koszorú-históriáról aztán nem hallottam többet; hogy a Klepsidea violáit ki lopta el, sohase tudta meg senki, hán éppen maga a kertész. Hänni más esztendőben férjhez ment, s a vén kisasszonynak a haragra a második okot is megszerezte.

végén saját lábukon távoznak s azután magaslatló dillurambokban dicsérik a Pokolsárcsodás gyógyerejű hullámaikat, valamint azon hírlapírók közé se tessék engem sorozni, kik kurtaxa elengedéseért viszont szolgálat fejében felfedezik az ozondus levegőt, a modern berendezést, a kinálkozó szorakozásokat stb., hanem tessék engem úgy nézni, mint egy jámbor reumatikus embert, ki gyógyulni megy a híres „Pokolsárba” s a fürdőzés mellett tiszta, elfogulatlan szemekkel vizsgálja a kovásznai állapotokat.

Évek óta használok ezen igazán kitűnő fürdőt s volt alkalmam a fejlődés különböző fázisait végig nézni s készségesen kijelenthetem, hogy a régihez képest határozott haladás konstataható, de ez még koránt sem azt jelenti, hogy megvolnának még a legelőkelőbb követelmények is, miket egy modern fürdőtől elvárunk.

Utóbbi időkben épültek esinos bérházak, s így a lakás-viszonyok határozottan javultak, hanem ez aztán minden. A legfőbb; a tiszta, pormentes levegő hiányzik. Hit bizony ezen nehezen is lehet segíteni, mert a sétatér mellett van a piac s a mellett húzódik el a falu legelőkelőbb forgalmu utcája az ő feneketlen portengerével, mely nagy részben a sétáló, üdülő közönségnek jut s aztán maga a sétatér sem sokkal különb az országutnál, a soha senki által nem öntözött homok bővön ontja az ő porát. Igazán megfoghatatlan, hogy a fürdő részvény-társaság erre nem gondolt; hisz egy kevés öntözés naponként nem kerülne olyan sokba, mit a költségvetés meg nem bírna.

Itt meg kell említenem azt is, hogy nézetem szerint ezt a nagy fontosságú por-kérdést csak úgy lehetne megoldani, ha a jelenlegi piacot a fürdő részére kisajátítva, a vásártér más helyre helyeznék át s a jelenlegi közlekedési utvonalat kiköveznék. Csak így lenne elérhető, hogy a fürdőző közönségnek lenne egy olyan helye, hol a közforgalomtól elkülönítve tiszta jó levegőt élvezhetne.

A másik sürgős követelmény egy fedet sétatér, melynek hiányát szintén nagyon érzi a közönség.

Ha ezek megvolnának, könnyebben várhatóak ama bizonyos angolokat, kik majd százszázalékosan a megérdemelt világhírre emelnék ezt a páratlan fürdőt, mert bizony ama roppant szerény tőkével, mely felett a részvénytársaság rendelkezik, bizony nagy dolgokat várni nem lehet, de a mi megtehető, azt meg kell tenni az anglusok nélkül is.

Egyébiránt a kovásznai fürdő az idén egyáltalában kevés vendéggel dicselkedhetett, mert hát az okkal vagy ok nélkül lábrakapott járványos hírek a vendégeket elriasztották. Tulán, ha a részvénytársaság s orvosok egy hivatalos kijelentésben felvilágosították volna ideje korán a közönséget, hogy ezen járványos híreknek több a tendenciája, mint a valóság, az ok nélkül megriadt közönség nagy részét vissza lehetett volna hódítani. Más fürdőknél hasonló esetben úgy szoktak tenni s ezt jó lesz jövőre nem feledni.

O.

Tanügy.

Jelentése M. Székely János közs. isk. igazgatónak az 1894-5-ik évről. Felolvastatott az iskolaszéknek f. évi. júl. 29-én tartott ülésében.

Tekintetes Iskolaszék!

Az 1894-5 iskolai évre vonatkozó zárójelentésemet a következőkben tisztelettel terjesztem elő:

Szeptember első hat napja a beírásokkal telt el. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szept. 7-én volt a tanítótanárság jelenlétében. Ez alkalommal az igazgató nemcsak szorgalomra és jómagaviseletre buzdító beszédet intézett a tanulókhöz, hanem a rendtartási és fegyelmi szabályokat is felolvasta és megmagyarázta.

Az egyes osztályokat az év első felében ugyanazok tanították, kik a múlt esztendőben. A második felében változás állott be. A halál irigye: mások boldogságát nem tűri, közbeszól. Iskolánkat, tanítótanárságunkat is ez év sulyos csapással látogatta meg. A kit mindnyájan becsültünk és szerettünk nines többé. M. Székely Jánosné, Molnár Ilonát 1895. febr. 3-án elragadta a halál. A kézdívásárhelyi tanítói kör, hogy drága emléke az idők végéig

fenmaradjon, annak megőrzése végett nevét viselő alapítványt tett. Egyik kartársunk: Török Aida oly szép emlékbeszédet írt, mely úgy alaki mint társadalmi tekintetben, irodalmi magas színvonalon állott. Tanítótanárságunk jegyzőkönyvében, ez iskolai évre egyhangulag jegyzővé választott Kozma Ilona kartársuk, a testület határozatának megfelelőleg, megörökítette. A leányiskola árván maradt első osztályát az iskolaszék előterjesztése és a tanfelügyelőség jóváhagyása folytán Makkai Dániel vette vezető gondjai alá.

De a szerencsétlenség ritkán szokott egyedül járni. Az előbbi sem állott egy magára. A fiúiskola III. osztályára nézve is kedvezőtlen meneti volt ez év. Tanítója: Vajna Károly 3 hóig volt sulyos beteg. Hála a gondviselésnek, teljesen meggyógyult. Betegsége tartama alatt kartársai helyettesítették.

Ezen kellemetlen körülmények a tanítás folytonosságát zavarták és az előhaladásra hátráltató befolyással voltak. De az ügybuzgóság rövid idő alatt sokat helyre tud pótolni. S hogy ez megtörtént, arról a f. évi június 24-26-ig megtartott évről vizsgálatok tanúságot tettek.

A tek. iskolaszéknek a vizsgálatokat vezető elnökök tettek már jelentést a vizsgálatokról s én csak ismétlésbe boesátkoznám, ha újból részletezném, ha újból feleleveníteném amaz elismerő szavakat, melyekkel a tanítás minden ágában elért sikeréről megemlékeztek. Ezeket mellőzöm is, de örömmre szolgál annak felemlítése, hogy Háromszék-vármegye tanfelügyelője: tekintetes Csányi Viktor ur jelenlétével megtisztelte a fiúiskola III. és IV. osztályának vizsgálatát s megelégedéssel távozott arról.

Az évről-ünnepély jun. 30-án délután az ev. ref. templomban tartatott meg. Bár e napon majális is volt rendezve, mégis oly nagy közönség vett részt ez ünnepélyen, hogy a nagy ref. templom alig volt képes befogadni. Az iskolánk iránti érdeklődésnek oly örvendetes jele ez, mely örömmel kell hogy elöltse mindnyájunk lelkét. A tanulóknak szép énekei és szavatai s a jutalmazások körüli ünnepélyes eljárás csábító hatással vannak a közönségre. De az érdeklődés fokozására nagy mértékben befoly a tek. városi tanácsnak jelenléte is, melyről megemlékezni, kedves kötelességemnek tartom.

Jutalmazásokra, részint készpénzben, részint jutalmoknyelvekben 140 forint 29 kor fordított. Ebből 107 forint 79 kor az alapítványok kamataiból, 32 forint 50 kor adományokból folyt be.

Az alapítványok a következők: Br. Apor Mihályné, Vásárhelyi Dezső, Fejér Lukács, Hankó László, Emma, Nagy Pál és Szendike, Nagy Lajos, Nagy Ferenc és neje, Zoltáni Géza, legifj. Tóth István, Molnár Ilona, M. Székely Jánosné és Barabás Mór-féle alapítvány.

Az iskolaszék tagjai közül a lefolyt év — az iskolaszéki elnökön kívül — meglátogatták iskolánkat: Bartók Károly, Ambrus Albert, Kovács Ferenc, Köllönte László, Köllönte Mózes, Nagy Károly, Balog János és Baló László.

(Folyt. köv.)

CSARNOK.

Öblines Káruj levele aszerkesztőhöz.

Térs Szerkesztő Ur!

Ha az ember Kárbahágóban hízó hó közelebbi napján megfordult volna, abba a hejjes hejbe azt véleményezte volna sejtteni, hogy Kárbahágóba valami készül. Az templom előtt külön csoportokban verődtek össze az emberek és erőst suttogtak, az szent asszonyok es ott ólálkodtak és Tekla néni könyvezt. Ekkor tudtam meg bessor ember létemre, hogy az Fötisztelendő ur hejett más papot választanak az kárbahágóiak, met mivelhogy az Fötisztelendő ur tőlünk el- és kineveztetett valami nimet parokiába.

Az gyülekezetet az iskola nagytermében az mű papunknál nagyobb rangu tisztelendő ur megnyitotta, és jegyzőkönyv vezetőnek egy fiatal papot vett fel, s aztán mindétig Méltóságos elnök urnak titulátot.

Két párt vót, egyik az Üszög Péteré, s az más az Antalifé, ezek erőst sokan voltak, számszerint 529-en, míg az mások 61-et eszeveltek.

Az Antalfi párt mégcs megbukott, az Fötisztelendő ur disznysága mián.

Mert az történt meg, mit ő akart s az elnök méltósága vas tapéntata mián az ő akarata lett törvin. Ugyanes az szózatoló bizottságból az Antalfi pártiak mind kiszuperálódtak, még az jegyző ur es, mert ellene az Fötisztelendő ur azt. véleményezte, minthogy felesége nines, az egyházi szabályok szerint nem önálló és a szózatoló bizottságban részt nem vehet. Az jegyző ur hejába mondta, hogy az önállósága nem függ egy fejőnéptől, azt nem fogadták el, hanem kimondatott határozvánul az Fötisztelendő ur véleményezése, kinek önállóságát az által láttuk igazolva, hogy Nyiki Orsolya azt mondotta: igaza vagyon az Fötisztelendő urnak, mert ha Kárbahágóból elmenyen, az ő helyét senki sem dugja be, mire Móricz zsidó erőst vigyorgott minek okát nem fogtam fel.

Az Fötisztelendő ur esmég felemelkedett, s ezt találta elő, hogy a választás tisztasága megóvassék, holmi levelezéseket szerzett be, mikből az sült ki, hogy az Antalfi 3 jelöltje lemondott. Hejába tiltakoztak az újabb disznyság ellen, az Fötisztelendő ur véleménye esmég elfogadtatott.

S ekkor már az fiatal pap, ki az jegyzőkönyvet vezette, felállt s az fötisztelendő urat úgy lerakta, hogy az fötisztelendő ur hol rákveres, hol téglá, hol hótember színt vátott, s ott hagyta az egész gyülekezetet.

Ezt a beszédet mind a két párt hejesnek találta, mert igaz vót, a fiatal pap pedéglén ott hagyta valamennyit, mint szent Pál az oláhoikat.

Most láttam, hogy az kárbahágói népnek juhtermesztettye vagyon, mert az fötisztelendő ur 61 emberrel kineveztetett 3 szentatyát, s az 529 eltávozott erőst arrólva.

Mindezek eszeveléséből azt véleményezem következtetni, hogy mint az példabeszéd tartja: egy feeske nem hoz tavaszt, azon módon 61 Üszög Péter párti sem papot Kárbahágóba, mert az püspök es azért püspök, hogy egy ilyen sertyélyes gyűlési határozatot semmisítsen meg.

Maradtam
tisztelével és becsületvel
Öblines Káruj
kántor.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk.** Addig sopánkodtunk az eső után, hogy az végre megérkezett. Pénteken kezdett hullani az áldás és pedig olyan mennyiségben, mint-ha özönvíz akarna lenni. Most attól fél a gazdaközönség, hogy most az aratás és hordás legfőbb idejében a sok eső állandó leand, mi ismét elemi csapás számba megy.

— **Hajtódvasárat** lesz jövő vasárnap Kézdí-Vásárhely város tulajdonát képező Katrosa erdőségben. Medvék és farkasok garázdálkodnak ott, a legelőre feladott marha állományban s ezeknek kipusztítása végett kért a hatóság engedélyt a hajtódvasárat rendezésére.

— **A Kézdí-Vásárhelyi szünidőző tanuló-ifjuság táncmulatságára** a meghívókat most hordozza egy lelkes csapat, mely nem kimél sem időt, sem fáradságot, csakhogy összehozhassa a fillérekből azt az összeget, melynek kamatai a szegény, de szorgalmas tanulókat pályájukon segíteni fogják. A kik tévedésből meghívót nem kaptak, forduljanak Vargha Béla elnökhöz, ki ohajukat legkészségesebben teljesíteni fogja.

— **Meggyilkolt milliósos.** Aug. 7-én délután órási szonzációt keltett a fővárosban aza hír, hogy a jo idő óta országosan ismert Haas és Deutsch ezég egyik főnökét Deutsch Lajost agyonlőtték. Világos nappal, négy óraker délután, a legmozgalmasabb utcák egyikében, a Teréz-körút 44. sz. alatt levő irodában. A gyilkos egy intelligens, uri ember. Jólétszi Chászár Kálmán, fűrészgárra van Maramarosban s a gyilkosságot azért követte el, mert valami követelést formálta Haas és Deutsch ezéggel szemben, a melyet ez, úgy látszik nem volt hajlandó kielégíteni. Jólétszi Chászár Kálmán, a kit jóra való derék embernek ismert mindenki, azzal az eltökélt szándékkal lépett be Deutsch Lajos irodájába, hogy gyilkosa lesz, ha nem teljesíti követelését, melyet méltányosnak és jogosnak vót. Elkövette ítőzatos tettét, aztán esőndesen átadta magát a rendőrségnek. A vizsgálat most azon iparkodik, hogy kiderítse okait a merényletnek, a közönség tévőváza, tapogatózza keresi rugóit. Hogy az ország emez órási vagyont szerzett ezégnek főnöke ily véget ért: megdöbbeníti az embereket.

— **Meghívó és program** az E. K. E. három-székmezei osztálya által 1895 augusztus 18-án Ő Felső Apostoli Királyunk legmagasabb születés napja alkalmából a bodzai vám és Krászna megtekintésére kitűzött kirándulásra. 1895 augusztus 18-án reggel fél 5 órakor indulás S.-Szt. Györgyről Uzon-Bikfalva-Nyén felé; reggel 9 órakor érkezés a Hulló tötőre. Kirándulók fogadtatása; fél órai pihenő, reggelizés; fél 10 órakor tovább indulás. Dél előtt fél 11 órakor megérkezés Bodzavámba. D. e. 11 órakor Isteni tisztelet Ő Felső Legkegyelmesebb Urunk és Királyunk legmagasabb születésnapja alkalmából a vámpülete előtti fák és lombátor alatt. Istentisztelet után séta a vizeséshez. Déli 1 órakor ebéd a vizesésnél. Délután 3 órakor pisztráng halászat a Bodza vízében. Este 7 órakor vacsora; tűzijáték; esetleg tánc. Meghálás. Férfiaknak szabad-ég alatt, miért is melegebb ruhákról, plaidról stb. kéretnek a t. kirándulók gondoskodni. Hölgyek részére éjjeli szállásról külön gondoskodva lesz. 1895 augusztus 19-én reggel 7 órakor reggelizés (tejről gondoskodva van.) Reggel 8 órakor indulás kocsikkal a Krásznába az oláhországi határszélig. Megérkezés fél 12 órakor. Pihenés és ebéd. Délután 2 órakor hazatérés N.-Borosnyó felé S.-Szt.-Györgyre. Költségek: összes költség (kocsibér, étkezés) 6 frt (hat forint) Kirándulni szándékozók augusztus 14-én déli 12 óráig jelentkezzenek és a 6 frtot fizessék le ifj. Gödri Ferencz, oszt. titkárnál S.-Szt.-Györgyön. Későbbi jelentkezések nem lesznek figyelembe vehetők. S.-Szt.-Györgyön, 1895 augusztus 7-én. Az E. K. E. háromszékmezei osztálya. Potsa József, főispán oszt. elnök, Ifj. Gödri Ferencz polgármester, oszt. titkár.

Szerkesztői üzenet.

Egy jelen volt. Törszűke miatt csak a jövő számban közölhetjük.

HIRDETÉSEK.

SCHISSER PÁL

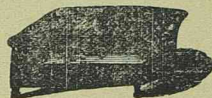
első nagy kárpitos-butor-raktárában

Kézdi-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkáltruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 db karosszék 100 frtól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok faragott tömören hajlitott faszékek, és függönytartók, tükörök, toilett-asztalok, lószőr és tengerifü matrácok, gyermekocsik és sodronyágybetétek galvanizált sodronyóból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 forint.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.

(111) 1—20.

JÉG-ELADÁS.

Alólított tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy nagyobb mennyiségű jéget szereztem be s a mai naptól kezdve jutányos áron nálam kapható.

Tisztelettel

Csiszár Pál,
vas- és fűszerkereskedő.

1153

Legjobb szer poloskák, bolhák, molyok és szabók ellen!

5-6 (45)

ZACHERLIN

Hatása bámulatos!

Nem létezik hozzá hasonló szer, mely bármiféle rovar oly sikerrel pusztítana, éppen azért, mint maga nemében egyetlen, az egész világon nagy hírnek és keresettségnek örvend. Ismertető jelei: 1. a lepecsételt palaczk, 2. a „Zacherl” név.

A „Zacherlin” valódi minőségben kapható:

Kézdi-Vásárhelyt: Csiszár Pál,
Jancsó Géza,
Kovács Ferencz.

Csik-Gyimesen: Szűcs György.
Csik-Szereda: Nagy Gyula.
Rakottyas: Thieme és Társa.

Ny. Ifj. Jancsó Mózes-nél Kézdi-Vásárhelyt